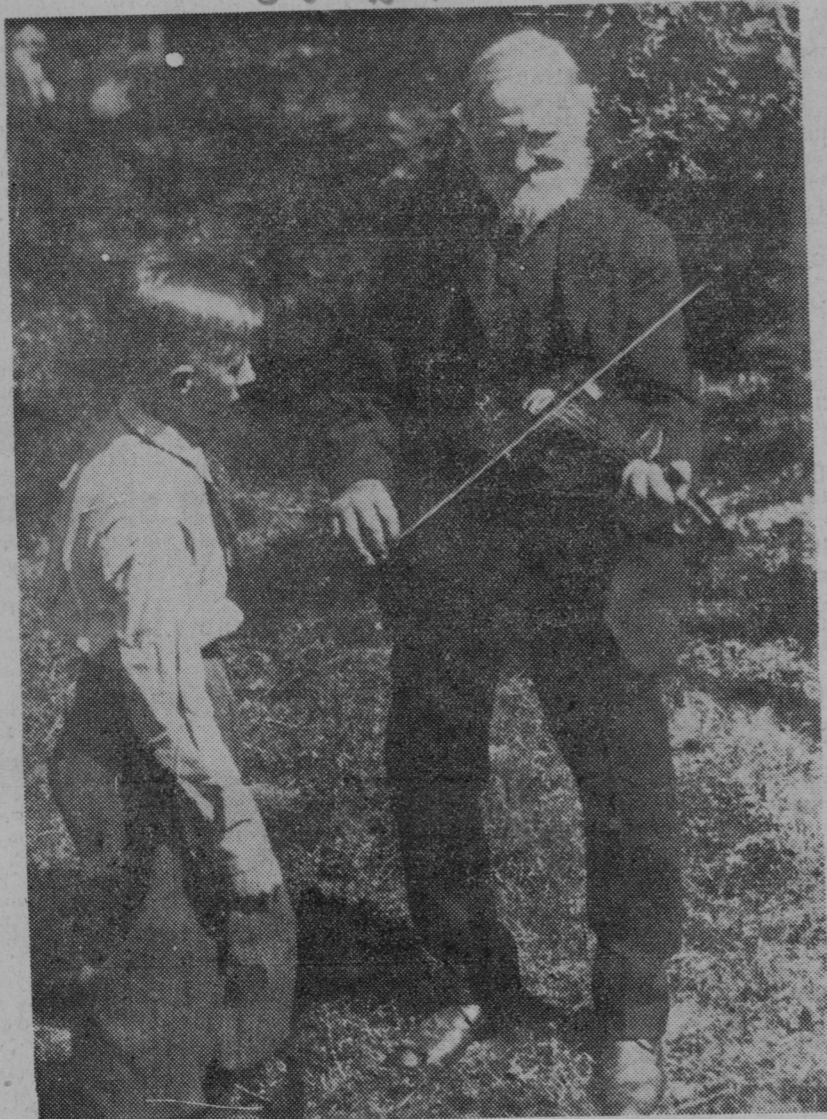

Prins Wilhelm bland fejlör.

Äldste deltagaren, 84-åriga August Blomqvist från Gnesta, visar ett paradgrepp för yngste konkurrenten, 13-åriga Sigge Karlsson, Stora Malm.

(Forts. från sid. tre.)

spelmann knogande på sina fiollådor och matsäcksskrin, alla med en viss högtidlig min; i dag gällde det att hävda sitt anseende som spelman och kompositör. Stenhammars stora vänliga ekar och bokar bildade en underbar konsertsal under sina gröna grenar. Här mitt i denna underbara natur samlades glada sörmänningar till spelmansstämma och högsommarmässa till tusental och slogo sig ned bland den gröna floran. Trevliga små blåögda gummor i svarta sidenschaletter och stadiga gamla odalmän med prydliga skägg blandade sig här med mondäna stadshor i konfektion och brokiga stranddräkter.

Vid ena sidan av festplatsen hade man rest en tribun till fru Musicas lov, och här skulle sörmänbygdernas spelmän tävla om äran. I grupper stodo en del spelmän och samtalande allvarligt om den blivande "kappleken", och det dryftades och pokulerades. Här och där stämde man en fiol och försökte sig på en liten låt i förväg för att få fingrarna mjuka och i form. Man smakade på förningen, men det var ingen vidare matlust, så här före uppspelningen. Inte för att man var nervös, men ändå... Det var ju en professor från Stockholm och själva Akademien, som skulle vara högsta prisdomare. Det där var något, som naturligtvis skapade en smula rampfeber. Näja, det fick gå hur det ville.

Det var praktfulla typer dessa spelmän i alla åldrar från den 84-åriga Blomqvist i Gnesta till den lille 13-åriga Sigge Karlsson från Stora Malm. De gamla spelmännen voro i regel glada och skämtsamma, men de yngre lade ett gravitetiskt allvar i dagen. Ingen kunde få dem att dra på smilbandet.

Klockan var litet över ett, då Spelmansförbundets ordförande, godsarrendator Ivar Hultström, besteg talarstolen och hälsade "Väl mött". Han vände sig särskilt till alla dem, som på ett eller annat sätt hjälpt förbundet i dess strävan. Han vände sig också till prins Wilhelm med ett särskilt tack för hans stora älskvardhet att upplåta Stenhammars park för festen och bad prinsen emottaga förbundets hedersmärke i guld. Även till professor Sven Kjellström och förbundets skapare, museiuppsyningsman Ernst Granhammar, överlämnades samtidigt detta hedersmärke. Så besteg landshövding Sederholm talarstolen och höll ett varmhjärtat tal för hembygden och till hembygdens folk.

Så började spelmansstämman. Först besteg den 84-åriga Blomqvist från Gnesta och hans 64-åriga broder tribun och drog till med en gammalvals, och så kom 81-åriga Bergström från Tystberga med en brudmarsch och en steklåt. Nog voro gubbarna litet darriga på handen, men de gjorde sitt bästa varmhjärtat och

alla dess skiftningar och dess betydelse för den enskilde och samhället. Prins Wilhelm berörde vidare Stenhammars gårds öden från medeltiden till våra dagar och slutade med några manande ord om samförstånd och förståelse samhällsklasserna emellan och nämnde till slut något om bygdekulturens stora betydelse i detta avseende.

Efter prins Wilhelms tal hurrades bastant och hjärtligt, och så började andra avdelningen. Inemot kl. 6 var prisnämnden färdig med sitt arbete, och därefter förrättade prins Wilhelm prisutdelningen. Själv givare av trene vackra pris avtackades han hjärtligt av såväl allmänhet som spelmänspristagare. Efter några folkdanser var den vackra festen slut, och man började om än motvilligt dra sig till sina åkdon eller bilar.

Resultatet av kompositionstävlingen blev: 1) R. Ahlberg, Sköldinge, prins Wilhelms hederspris för av honom komponerade låtar; 2) C. G. Axelsson, Floda, Spelmansförbundets hederspris; 3) Gunnar Olsson, Eskilstuna; 4) Hugo Sten, Eskilstuna; 5) O. Sundqvist, Eskilstuna; 6) P. J. Andersson, Katrineholm. Den sistnämnde är 82 år gammal.

I spelmanstävlingen blevo resultaten: 1) Gunnar Olsson, Eskilstuna, prins Wilhelms hederspris; 2) Albert Gustafsson, Vingåker, Sveriges jordbrukares hederspris, en fiol, värderad till 300 kr.; 3) S. Bergström, Tystberga, R. Ahlberg, Sköldinge; 4) A. Wester, Vingåker; 5) O. Lundin, Nyköping.

Spelmanstävling även i Domnarvet.

Orsabo och dotter erövrade var sin utmärkelse.

(Från vår korrespondent.)

BORLÄNGE söndag. En större spelmanstävling hölls på söndagen i Gammegården i Domnarvet, varvid icke mindre än 39 bygdespelmän ställde upp. Det var Dalarnas hembygdsring, som hade inbjudit, och domare voro docenten Tobias Nordlind vid Stockholms högskola, musikdirektör Joel Olsson vid Dalregementet och spelmannen Carl Gudmundson i Leksand. De närvarande hälsades välkomna av Dalarnas hembygdsrings ordförande länsarkitekt Magnus Dalander, och Carl Gudmundson blåste in stämman i nävelur.

I sitt tal erinrade hr Dalander bland annat om att det var konstnären Anders Zorn, som redan då seklet var ungt började med spelmansstämmor för att väcka till liv den döende folkmusiken. Han instiftade också spelmansmärken i guld, silver och brons, och det var dessa man nu skulle utdela. Guldmärket erövrades av Gössa Anders Andersson i Orsa och Olof Tillman i Floda, vilka voro med redan före

Joel Olsson
samtliga spelmän Österåkers brudmarsch, komponerad av en krigsfånge under 1700-talet, Ivan Petrej, och antagen till spelmansförbundets paradmarsch. Före uppspelningen utdelades förbundets guldmärke till prins Wilhelm, professor Sven Kjellström och stiftaren av förbundet, redaktör Ernst Granhammar.

Omedelbart därefter vidtog uppspelelingen. Ett glänsande humör och en sprudlande entusiasm präglade det hela. A. F. Bergström, Tystberga, 81 år gammal, spelade en brudmarsch, enligt uppgift från 1600-talet, med ovanlig kläm och rutin. Hans gökpolska gjorde succé.

Den yngste spelmannen, Sigge Karlsson, Stora Malm, 13 år gammal, uppträdde efter att ha hanterat sitt instrument endast nio månader, och av resultatet att döma synes pojken ha alla förutsättningar att gå långt.

Mycket uppmärksammades också en annan bygdespelman, K. G. Olsson, Julita, kallad "Skogstörp-Kal". Han är en fullständigt "självlärd" spelman, som vid cirka 12 års ålder gjorde en fiol av en — cigarrlåda. Senare lyckades han arbeta ihop till ett instrument, som kostade två kronor, vilket var mycket pengar för den fattige ynglingen. Nu är han en av landskapets mest kända och uppskattade spelmän. Olsson har i förbigående sagt arrangerat den brudmarsch, som utgör spelmansförbundets paradmarsch.

Prins Wilhelm: folkmusiken ett värdefullt kulturarv.

Flens sångargille sjöng därefter ett par sånger, vederbörligen applåderade.

Under pausen talade prins Wilhelm, som erinrade om det värdefulla kulturarv, det svenska folket erhållit i och med folkmusiken. Både äldre och nyare folkmusik uppskattas av den stora allmänheten, och det är glädjande att man mer och mer lär sig förstå att man bör låta det gamla och värdefulla komma ut i ljuset och i kontakt med det levande livet. Tal. hoppades att den pågående stämman skulle sprida och lugnaste förståelsen för god bygdemusik. Sex stämmor ha förut anordnats, varvid omkring 25,000 personer varit närvarande, vilket utvisar att man uppskattar allmogemusiken till dess rätta värde.

Efter att ha erinrat om att kunskaopen om hembygden icke får bli till självändamål, utan att man bör söka komma i kontakt med andra människor även utanför gränserna, framhöll tal, fördelen av att leva i ett land, där lagbunden frihet är rådande. Vi leva icke i trældom och slaveri eller under förmynderskap, vilket faktum bidragit till att göra svenskarna till vad de äro — ett fritt och lyckligt folk, som kunna värna om sin gamla kultur på det rätta sättet.

Efter uppspelningarnas slut vidtog uppvisning av ett folkdanslag från Eskilstuna, varefter prisutdelningen ägde rum; 27 pris utdelades i musiktävlingen och 6 i kompositionstävlingen.

De tre första pristagarna i de två grenarna blevo följande: I låtkompositionstävlingen: 1) Rich. Ahlberg, Sköldinge, polska, prins Wilhelms hederspris; 2) Carl Axelsson, Flodafors, polska, spelmansförbundets hederspris; 3) G. Olsson, Eskilstuna, gänglåt, Ad. Ståhls a.-b:s hederspris. I spelmanstävlingen: 1) Gunnar Olsson, Hugo Steen, Eskilstuna, prins Wilhelms hederspris, Bröderna Lundin & Lindbergs hederspris; 2) Alb. Gustavsson, Vingåker, Fiolbyggareförbundets hederspris; 3) A. F. Bergström, Tystberga, löjtnant Bäckströms hederspris.

Efter prisutdelningen avtackades deltagarna med ett fyrfaldigt leve.

Rodney.